

Arcélek

Téli süket csönd a koradélutánban. Egyszerre fölsikít a tűzoltók vészjelző tülke.

Minden gépkocsi vadállatra emlékeztet, a testével, a szagával, a rohanásával, a hangjával, de a tűzoltók gépkocsija egyenesen őskori szörnyet juttat eszünkbe. Mindenki ijedezik, szalad, fut. A tűzoltókocsi egy belvárosi ház előtt áll meg, s utána még kettő érkezik. Lángot sehol se látni, de egy üvegesbolt ajtaján füst tódul kifelé. Egyszerre – mintegy varázsütésre – az üres utca megtelik néppel. Szinte megbűvölten áll a tömeg a ház körül, egy pontra bámul, és vár. Most vékonyka, imbolygó lángnyelv csap ki a boltból. A tömeg fölzug, s szinte egy ütemre imbolyog a lánggal. Semmiféle más esemény nem hozhatná ilyen izgalomba az utcát. Minden egyes emberben, ahogy a tüzet bámulja, fölfedezzük az őserdők lakóját, akinek a tűz, amit látott, még csoda volt és varázslat. A tűz varázsát még ma is mindannyian érezzük.

•

Este, amikor a cselédlányok már beadták a vacsorát, s a legtöbb ember vagy az otthoni asztalnál ül, vagy színházban, moziban szórakozik, a pesti cselédlányok megindulnak a villákból, a bérházakból, s a sötét mellékutcákon kutyákat sétáltatnak. Valóságos színház ez is. A színen megjelenik mindenféle fajta kutya, a magyar kuvasztól a legritkább tenyésztésű és keresztezésű külföldi ebekskéig. Drámák és bohózatok játszódnak itt le. Kutya-drámák és kutyabohózatok. A pórázon ugráló és táncoló kutyák olyanok, mint a dróton rángatott bábúk. A lányok pontosan ismerik a különböző fajtákat, s pontosan értesülve vannak egy-egy ebekke áráról és nemesi címeréről. Mindegyik a másik kutyájával foglalkozik, azzal barátkozik, azt irigyl. Éjjel pedig az a lány, aki német juhászkutyát vitt le sétáltatni, azt

álmodja, hogy angol foxival sétál, a magyar puli gondozónője pedig álmában kínai ölebet becézget.

•

– Csúnya, rossz – kiáltja a fiatal anya, kétesztendős, apró leánykájának az utcán, mert a csöppség valami piszkos holmit fölemelt a földről. Csúnya, rossz.

A gyerek szája elgörbül. Néhány pillanatig néma csönd, majd keservesen, hangosan elsírja magát. Hogy megértjük ezt az apróságot. A legszörnyűbb két váddal illeték, azzal, hogy csúnya is meg rossz is. Ennél sértőbbet egy felnőttnek se lehetne odakiáltani. Az is elsírná magát ilyen sérelemre, ha nem szégyellné.

•

Az esti utcában hangos kacagást, viháncolást hallunk. Egy férfi meg egy nő tréfál, játszik egymással. Mikor közelükbe érünk, akkor ámulunk el. Ismerős, sarkon ácsorgó koldus és koldusasszony a két mulatozó. „Munka után” hazafelé igyekeznek, s nagyon jó kedvük támadt. Mint két játékos medve, úgy ingerkednek egymással.

– Boldog koldusok – gondoljuk. – Úgy látszik, csakugyan igaz az, amit az iskoláskönyvekben tanítanak, hogy a pénz nem boldogít.

1936. január 10., péntek, 6. old.